


Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» ОНП «Політологія»	Сторінка 1 з 5
------------------------------	--	----------------

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Іван ЧОРНОМОРДЕНКО /

вересня 2023 р.

Розробники силабуса

 / Іван ЧОРНОМОРДЕНКО



## СИЛАБУС

### Філософія науки, техніки та архітектури

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКІ
2) Навчальний рік: 2023/2024
3) Освітній рівень: доктор філософії
4) Форма навчання: денна, вечірня
5) Галузь знань: 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: «Політологія», ОНП «Політологія»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: 2
11) Контактні дані викладача: Д.філос.н., проф. Чорноморденко Іван Васильович Кім. 401 Головного корпусу e-mail : chornomordenko.iv@knuba.edu.ua
12) Мова викладання: Українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): –
14) Мета курсу: Оволодіння аспірантами загально-науковими (філософськими) компетентностями системного наукового світогляду, наукової методології і професійної етики, осмисленням гуманістичної ролі вченого в національному і глобалізованому світі, створення ними інтелектуального капіталу, необхідного для розвитку українського суспільства.

#### 15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН01 . Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.	Проміжний та підсумковий контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК СК02 СК05

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» <b>ОНП «Політологія»</b>	Сторінка <b>2 з 5</b>
------------------------------	---	-----------------------

2.	ПРН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК04 СК05 СК06 СК07
3.	ПРН05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК04 СК02 СК05 СК06 СК07
4.	ПРН06. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК02 СК06 СК07
5.	ПРН09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 ЗК04 СК02 СК07

#### 16) Структура курсу:

Лекції, год.		Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
денна	20	14	-	Реферат	101	екзамен
вечірня	20	14	-	Реферат	101	екзамен
<b>Сума годин:</b>					135	
<b>Загальна кількість кредитів ECTS</b>					4,5	
<b>Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:</b>					Денна 34 (1,13) Вечірня 34 (1,13)	

#### 17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

##### Лекції: Модуль 1. Філософія науки та наукові парадигми мислення.

**Тема 1.** Актуальні проблеми філософії науки, техніки та архітектури.

**Тема 2.** Особливості наукового знання та його структура.

**Тема 3.** Методи та методологія наукового пізнання.

**Тема 4.** Розвиток науки і глобальні проблеми людства: концепти і концепції.

##### Модуль 2. Філософія техніки.

**Тема 5.** Основи філософії техніки.

**Тема 6.** Розвиток техніки та суспільні проблеми.

**Тема 7.** Аксиологічний вимір техніки і технології.

##### Модуль 3. Філософія архітектури.

**Тема 8.** Філософія архітектури: архітектура як культуротворча діяльність.

**Тема 9.** Архітектура і формування символічного простору.

**Тема 10.** Сучасне світорозуміння і архітектура. Архітектура – відповідь на виклики часу.

#### Практичні заняття :

**1.** Філософія науки в системі філософського та наукового знання.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» <b>ОНП «Політологія»</b>	Сторінка <b>3 з 5</b>
------------------------------	---	-----------------------

2. Наукове знання в системі духовної культури людства. Наукове знання: типологія та структура
3. Методи та методологія наукового дослідження.
4. Філософія техніки: основні ідеї та проблеми.
5. Світоглядні та екологічні проблеми сучасної науки
6. Філософія архітектури в системі технічних, соціальних та гуманітарних знань.
7. Розвиток архітектури в історичному, соціокультурному та урбаністичному середовищах.

**Контрольна робота:**

Захист індивідуальної роботи.

**Тематика індивідуальних завдань**

1. «Ідеальне місто» в філософії та архітектурі.
2. NBIC–конвергенція в сучасній науці.
3. Аксиологічний вимір техносфери.
4. Аксиоматичний метод.
5. Авангардні технології XXI сторіччя.
6. Архітектура XXI ст. і сучасна філософія.
7. Архітектура як культуротворча діяльність: історія і сучасність.
8. Архітектурна ідентичність: виклики глобалізації.
9. Види гіпотез та їх значення в науковому дослідженні.
10. Виробництво знання і розвиток науково-технічної сфери суспільства.
11. Візуалізація і візуальне мислення.
12. Візуальна комунікація: соціокультурний ландшафт сучасного міста та проблеми формування особистості.
13. Гіпотеза та її місце в розвитку науки.
14. Діалектика і метафізика.
15. Діалектика міста та ландшафту: філософські проблеми.
16. Емпіричне дослідження та його структура.
17. Етична культура науковця.
18. Етичні проблеми сучасного розвитку постнекласичної науки.
19. Загальнонаукові методи пізнання.
20. Знання і віра.
21. Знання і цінності.
22. Знання та інформація.
23. Індуктивізм, емпіризм і раціоналізм.
24. Інтуїція і наукова творчість.
25. Інформаційне суспільство і виклики для архітектури.
26. Історичні традиції та сучасна архітектура: філософські рефлексії.
27. К.Г. Юнг. Антропометризм в архітектурі.
28. Кібернетичний підхід.
29. Класична, неокласична та постнекласична наукова раціональність.
30. Концептуальні визначення сучасної науки.
31. Кумулятивізм та антикумулятивізм.
32. Логічний позитивізм.
33. Людиномірність міста: проблеми філософії та архітектури.
34. Математизація науки.
35. Математизація сучасної науки.
36. Математизація та фундаменталізація науки.
37. Методологічна компонента в науковому знанні.
38. Методологічний арсенал науки.
39. Методологічні проблеми сучасної науки.
40. Методологічні тренди в сучасній науці.
41. Методологія наукового пізнання.
42. Методологія як система наукового знання.
43. Механізми розвитку наукового знання.
44. Міждисциплінарність і трансдисциплінарність наукових досліджень.
45. Міждисциплінарність і трансдисциплінарність сучасної науки.
46. Міждисциплінарність сучасної науки.
47. Нарративи та гранднарративи в науці.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» <b>ОНП «Політологія»</b>	Сторінка <b>4 з 5</b>
------------------------------	---	-----------------------

48. Наука як інформаційна система.
49. Наука як інформаційна та інтелектуальна система.
50. Наука як соціальний інститут.
51. Наукова творчість: співвідношення раціонального та ірраціонального.
52. Наукова теорія: основні підходи до визначення, склад і структура.
53. Наукове знання і наукоємні технології.
54. Наукове знання і провідні напрями сучасної технології.
55. Наукове знання і сучасні суспільні стратегії.
56. Наукове знання та інноваційні процеси в сучасному світі.
57. Наукове знання як культурна цінність.
58. Науково-дослідницькі принципи.
59. Науково-дослідні програми в сучасній науці.
60. Наукоємні технології. Їх значення для розвитку суспільства.
61. Образ епохи в архітектурі та філософії.
62. Образне мислення та його значення в розвитку проектно-конструкторської діяльності.
63. Комфортний життєвий простір креативного класу (Р.Флорида).
64. Онтологія сучасної науки.
65. Основні етапи розвитку техніки і технічних наук.
66. Основні проблеми взаємодії науки і суспільства
67. Основні теорії істини.
68. Основні філософські проблеми сучасної математики.
69. Особистість науковця та його роль у розвитку науки.
70. Особливості розвитку науки в контексті глобалізації.
71. Особливості сучасної математизації в науці.
72. Позанаукове знання та його місце в культурі.
73. Постмодернізм архітектури в творах Ж. Бодрійяра.
74. Постнекласична методологія та її напрями.
75. Постнекласична наука та її місце в суспільстві.
76. Постнекласична наука.
77. Постструктуралізм архітектури П. Бурдьє.
78. Прагматичний підхід до істини.
79. Проблема демаркації науки від метафізики.
80. Проблема росту знання.
81. Рівні методології та їх застосування в науковому пізнанні.
82. Рівні методології.
83. Розвиток науки в промислово розвинених країнах.
84. Роль науки в інформаційному суспільстві.
85. Світогляд науковця та етико-онтологічний підхід.
86. Семіологія архітектури Е. Умберто.
87. Символічна «мова» архітектурного простору.
88. Синергетика як методологія сучасної науки.
89. Соціокультурна детермінація наукового пізнання.
90. Співвідношення когнітивного та ціннісного у розвитку науки.
91. Структура емпіричних досліджень.
92. Сучасне виробництво наукового знання, нові технології і моральні цінності.
93. Сучасне світорозуміння і архітектура.
94. Сучасні орієнтири технікознавства.
95. Сучасні проблеми взаємодії фундаментального і прикладного знання.
96. Сучасні проблеми розвитку науки як соціального інституту.
97. Сциентизм та антисциентизм.
98. Теорія та експеримент.
99. Техніка, технологія і проблеми розвитку сучасної цивілізації.
100. Технічне і технологічне знання.
101. Технологічний детермінізм і сучасні теорії суспільного розвитку.
102. Точність та істинність знання.
103. Трансформація суспільного простору: вимоги інформаційного суспільства.
104. Утопічне мислення і архітектура.
105. Філософія архітектури міста: історія і сучасність.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми «Політологія» <b>ОНП «Політологія»</b>	Сторінка <b>5 з 5</b>
------------------------------	---	-----------------------

106. Філософія науки: основні етапи розвитку.
107. Філософія техніки.
108. Філософські методи наукового пізнання.
109. Філософські основи методології.
110. Філософські основи системного підходу.
111. Філософські принципи взаємодії архітектурного простору і форми.
112. Філософські проблеми взаємодії науки і суспільства.
113. Філософсько-методологічна рефлексія сучасної науки.
114. Формалізація.
115. Фундаментальне знання та його значення в інноваційному процесі.
116. Ціннісні орієнтації сучасної науки.

### 18) Основна література:

#### Підручники:

1. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.
2. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>

#### Навчальні посібники:

1. Філософія науки, техніки, архітектури: навчальний посібник / В.А. Рижко та ін. - Київ: КНУБА, 2018. - 200 с.
2. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки. Навч. посібник. [Текст] / В. Л. Петрушенко. – Львів : Вид-во Львівськ. політехніки, 2016.

#### Методичні роботи:

1. «Філософії науки, техніки та архітектури»: Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної підготовки аспірантів (доктор філософії PhD). /Уклад.: І.В.Чорноморденко, А.А.Гоцалюк, Н.М. Лакуша: КНУБА, 2024. – 17 с. <https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/metodychni-rekomendacziyi-dlya-aspirantiv-1-4.pdf>

### 19) Додаткові джерела:

1. Філософія науки, техніки, архітектури в гуманістичному вимірі: монографія. – К.: 7БЦ, 2021. – 198 с.
2. Шваб К. Четверта промислова революція: як до неї готуватися [Електронний ресурс] / Клаус Шваб. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://nubip.edu.ua/node/23076>

### 20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання		Підсумковий контроль	Сума
Семінарські заняття	Індивідуальна робота		
40	20	40	100

### 21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску до здачі іспиту є захист індивідуальної роботи, активна робота на семінарських заняттях та відвідування лекційних занять. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. З поважної причини (хвороба чи інші обставини непереборної сили) відвідування лекційних занять може бути замінено на виконання реферату за темою лекційного заняття для врахування балів у підсумковому контролі.

### 22) Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

### 23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3074>